ചതുർധാമ ഹിമാലയ ദേവഭൂമി തീർത്ഥാടന പാക്കേജ് 201..

ഡൽഹി - ഹരിദ്വാർ - ഋഷികേശ് - വസിഷ്ടഗുഹ - ദേവപ്രയാഗ് - ഗൗരികുണ്ട് - സ്വർണപ്രയാഗ് - ഗുപ്തകാശി - ശ്രീ കേദാർനാഥ് - ജ്യോഷി മഠ് - ശ്രീ ബദരീനാഥ് - ഉത്തരകാശി - ഗംഗോത്രി - യമുനോത്രി

യാത്രയുടെ കോഡ് നമ്പർ	യാത്രയ്ക്ക് ആവശ്യമായ ദിവസം	യാത്ര പുറപ്പെടുന്ന തീയ്യതികൾ	യാത്രയുടെ രീതി:
6 NH A	19 ദിവസം		സമതലങ്ങളിൽ എ.സി വാഹനങ്ങളും, പർവ്വതങ്ങളിൽ എ.സി യില്ലാത്ത വാഹനങ്ങളും

		താമസം	ഭക്ഷണം
1-ാംദിവസം: വ്യാഴം	കേരളത്തിൽ നിന്നും ഡൽഹിയിലേക്ക് യാത്ര തീവണ്ടി മാർഗ്ഗം	ട്രെയിനിൽ	NIL
2-ാംദിവസം: വെള്ളി	ട്രെയിനിൽ യാത്ര തുടരുന്നു.	ട്രെയിനിൽ	NIL
3-ാംദിവസം: ശനി	ഡൽഹി റെയിൽവേ സ്റ്റേഷനിൽ നിന്നും പിക്കപ്പ് ചെയ്ത് റോഡ് മാർഗ്ഗം ഹരിദ്വാറിലേക്ക് യാത്ര. വിമാനത്തിൽ വരുന്ന യാത്രികർ ഉച്ചക്ക് 1 മണിക്ക് മുമ്പായി ഡൽഹി എയർപോർട്ടിൽ എത്തിച്ചേരേണ്ടതാണ്. ദീർഘദൂര യാത്ര ഒഴിവാക്കേണ്ടുന്നവർക്ക് വൈകുന്നേരം 6 മണിക്ക് മുമ്പായി ഡെറാഡൂൺ എയർപോർട്ടിലും എത്തിച്ചേരാം. ഡെറാഡൂൺ എയർപോർട്ടിൽ നിന്നും ഹരിദ്വാർ ഹോട്ടലിൽ എത്തുന്നതിനുള്ള ചിലവ് അവരവർ തന്നെ വഹിക്കേണ്ടതാണ്. രാത്രിയിൽ ഹരിദ്വാർ ഹോട്ടലിൽ താമസം (ശീതീകരിച്ച മുറികളിൽ)	ഹരിദ്വാർ	BLD
4-ാംദിവസം: ഞായർ	ഹരിദ്വാറിലെ മാനസ ദേവി ക്ഷേത്രം, ഭൂമികാ നികേതൻ, വൈഷ്ണവി ദേവി ക്ഷേത്രം, ഭാരത് മാതാ ക്ഷേത്രം, സപ്ത ഋഷി ആശ്രമം, ശാന്തികുഞ്ച് എന്നിവ ദർശിച്ച് രാത്രിയിൽ ഹരിദ്വാറിൽ ശീതീകരിച്ച മുറിയിൽ താമസം.	ഹരിദ്വാർ	BLD
5-ാംദിവസം: തിങ്കൾ	കാലത്ത് ഋഷികേശിലെത്തി ഋഷികേശിലെ കാഴ്ച്ചകളായ ലക്ഷ്മൺജുല പരമാർത്ഥ നികേതൻ , ഗീതാ മന്ദിർ, രാംജുല എന്നിവ ദർശിച്ചതിനുശേഷം വസിഷ്ട ഗുഹ ദേവപ്രയാഗ് എന്നീ സ്ഥലങ്ങൾ സന്ദർശിച്ച് രാത്രിയിൽ ഗുപ്തകാശിയിലെത്തി ഹോട്ടലിൽ താമസം.	ഗുപ്തകാശി	BLD
6-ാംദിവസം: ചൊവ്വ	കാലത്ത് ഗൗരീകുണ്ടിലെത്തി കേദാർനാഥിലേക്ക് 22 കിലോമീറ്റർ കാൽനടയാത്ര(കുതിരപ്പുറത്തോ, ട്രോളിയിലോ യാത്ര ചെയ്യേണ്ടവർക്ക് അതിനുള്ള സൗകര്യങ്ങൾ അവരവരുടെ ചിലവുകളിൽ ലഭ്യമാണ്).രാത്രിയിൽ കേദാർനാഥിൽ താമസം താൽക്കാലികമായി ഒരുക്കിയ ടെന്റുകളിൽ	കേദാർനാഥ്	LD

	മാത്രം(ഹെലികോപ്റ്റർ വഴി കേദാർനാഥിലേക്ക് യാത്ര ചെയ്യാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നവർക്ക് കേദാർനാഥ് ദർശനം നടത്തി അന്നു തന്നെ തിരിച്ചെത്തുന്ന രീതിയിൽ ഹെലികോപ്റ്റർ സംവിധാനമുണ്ട് അതിനുള്ള ചിലവ് അവരവർ തന്നെ നൽകേണ്ടതാണ്).		
7-ാംദിവസം: ബുധൻ	കേദാർനാഥ് ക്ഷേത്ര സന്ദർശനത്തിനുശേഷം മടക്കയാത്ര,രാത്രിയിൽ ഗുപ്തകാശിയിൽ താമസം.	ഗുപ്തകാശി	LD
8-ാംദിവസം: വ്യാഴം	കാലത്ത് ശ്രീ ബദരീനാഥിലേക്ക് യാത്ര. രാത്രിയിൽ ബദരീനാഥിലെത്തി താമസം.	ബദരിനാഥ്	BLD
9-ാംദിവസം: വെള്ളി	ശ്രീ ബദരീനാഥ് ക്ഷേത്ര ദർശനത്തിനു ശേഷം മാനാ വില്ലേജ്, വ്യാസ ഗുഹ, ഗണേഷ് ഗുഹ , ഭീമാ പോൾ, സരസ്വതി നദിയുടെ ഉത്ഭവസ്ഥലം എന്നി ദർശിച്ച് രാത്രിയിൽ ബദരീനാഥിൽ താമസം.(ബദരീനാഥിൽ പിതൃകർമ്മങ്ങൾ നടത്തേണ്ടവർക്ക് കാലത്ത് സൗകര്യം ഒരുക്കുന്നതാണ്)	ബദരീനാഥ്	BLD
10-ാം ദിവസം: ശനി	ജോഷിമഠിലേക്ക് യാത്ര. ആദിശങ്കരാചാര്യ മഠവും, ശങ്കരാചാര്യ തപസ്ഥലവും, കൽപ്പവൃക്ഷവും ദർശിച്ച് രുദ്ര പ്രയാഗിലേക്ക് യാത്ര തുടരുന്നു... രുദ്രപ്രയാഗിൽ സ്നാനം ചെയ്ത ശേഷം രാത്രിയിൽ രുദ്രപ്രയാഗിലോ അല്ലെങ്കിൽ ഗഢ്വാൾ ശ്രീനഗറിലോ താമസം.	രുദ്രപ്രയാഗ് /ശ്രീ നഗർ	BLD
11-ാം ദിവസം: ഞായർ	അതിരാവിലെ ഉത്തരകാശിയിലേക്ക് യാത്ര. രാത്രിയിൽ ഉത്തരകാശിയിൽ ഹോട്ടലിൽ താമസം (തണുത്ത കാലാവസ്ഥ ആയതുകൊണ്ട് ശീതീകരിച്ച മുറി ആവശ്യമില്ല.)	ഉത്തരകാശി	BLD
12-ാം ദിവസം: തിങ്കൾ	കാലത്ത് ഗംഗോത്രിയിലേക്ക് യാത്ര. ഗംഗോത്രിയിൽ ഭഗീരഥി നദി, ഭഗീരഥ തപസ്ഥലം, ഗംഗാദേവീ ക്ഷേത്രം, എന്നിവ ദർശിച്ച് പരാശരമുനി ആശ്രമത്തിൽ ചൂടുവെള്ളത്തിൽ കുളിച്ച് രാത്രി ഉത്തരകാശിയിൽ താമസം.	ഉത്തരകാശി	BLD
13-ാം ദിവസം:ചൊവ്വ	ഉത്തരകാശിയിൽ സൗമ്യകാശി ക്ഷേത്രം , ഹനുമാൻ ക്ഷേത്രം, തപോവന ആശ്രമം(സ്വാമി ചിന്മയാനന്ദജിയുടെ ആശ്രമം) എന്നിവ ദർശിച്ച് സയനച്ചട്ടിയിലേക്ക് യാത്ര.രാത്രിയിൽ സയനച്ചട്ടി ഹോട്ടലിൽ താമസം.	സയനച്ചട്ടി	BLD
14-ാം ദിവസം: ബുധൻ	കാൽനടയായി/ കുതിരപ്പുറത്ത് 6 കിലോമീറ്റർ യമുനോത്രിയിലേക്ക് യാത്ര. യമുനോത്രിയിൽ യമുനാ നദിയുടെ ഉത്ഭവ സ്ഥലമായ സൂരജ്കുണ്ട് ദർശനം നടത്തി മടക്കയാത്ര സയനച്ചട്ടിയിലേക്ക് . രാത്രിയിൽ സയനച്ചട്ടിയിൽ താമസം.	സയനച്ചട്ടി	BLD
15-ാം ദിവസം വ്യാഴം	സയനച്ചട്ടിയിൽ നിന്നും ഹരിദ്വാറിലേക്ക് മടക്കയാത്ര. രാത്രിയിൽ ഹരിദ്വാറിൽ ശീതീകരിച്ച ഹോട്ടലിൽ താമസം.	ഹരിദ്വാർ	BLD
16-ാം ദിവസം വെള്ളി	കാലത്ത് ഹരിദ്വാറിൽ നിന്നും ഡൽഹിയിലേക്ക് മടക്കയാത്ര. രാത്രി ഡൽഹിയിൽ ശീതീകരിച്ച ഹോട്ടൽ മുറിയിൽ താമസം.	ഡൽഹി	BLD
17-ാം ദിവസം ശനി	ഡൽഹി റെയിൽവേസ്റ്റേഷനിലോ, എയർപോർട്ടിലോ മടക്കയാത്രക്കായി കൊണ്ടു പോകുന്നു.(വിമാന യാത്രക്കാർ അന്നേ ദിവസം തന്നെ കേരളത്തിൽ തിരിച്ചെത്തുന്നു)	ട്രെയിനിൽ	B
18-ാം ദിവസം ഞായർ	ട്രെയിനിൽ യാത്ര തുടരുന്നു	ട്രെയിനിൽ	NIL

19-ാം ദിവസം തിങ്കൾ	കേരളത്തിൽ തിരിച്ചെത്തുന്നു.	NIL	NIL

***B:** **പ്രഭാത ഭക്ഷണം., L: ഉച്ച ഭക്ഷണം. D: രാത്രി ഭക്ഷണം.**

ഓപ്ഷൻ നമ്പർ 1: യാത്രാ നിരക്ക് ഒരാൾക്ക്: Rs. 30000/-

യാത്രാ നിരക്കിൽ ഉൾപ്പെടുന്നവ: ശീതീകരിച്ച വാഹനങ്ങൾ, ശീതീകരിച്ച മുറിയിൽ ടോയ്‌ലറ്റ് സൗകര്യത്തോടു കൂടിയ താമസ സൗകര്യം 2 പേർക്ക് 1 മുറി എന്ന തോതിൽ. വെജിറ്റേറിയൽ പ്രഭാത ഭക്ഷണം , ഉച്ച ഭക്ഷണം, രാത്രി ഭക്ഷണം, യാത്രാ സഹായി, എയർപോർട്ട്, റെയിൽവേസ്റ്റേഷൻ എന്നിവിടങ്ങളിൽ നിന്ന് കൂട്ടികൊണ്ടു വരൽ തിരിച്ചു കൊണ്ടു പോയി വിടുന്നത്. ഗവൺമെന്റ് നിശ്ചയിച്ച നികുതികൾ.

യാത്രാ നിരക്കിൽ ഉൾപ്പെടാത്തവ: റെയിൽ/ വിമാന ടിക്കറ്റ് നിരക്ക്, കാഴ്ചകൾ കാണുന്നതിനുള്ള പ്രവേശന ടിക്കറ്റ് നിരക്ക്, ബോട്ട് യാത്രക്കുള്ള ചിലവുകൾ,. മറ്റ് സ്വന്തമായി വരുന്ന ചിലവുകൾ.യാത്രാനിരക്കിൽ ഉൾപ്പെടുന്നതിൽ കാണിക്കാത്ത എല്ലാ ചിലവുകളും.

ഓപ്ഷൻ നമ്പർ 2: യാത്രാ നിരക്ക് ഒരാൾക്ക്: Rs. 28000/-

യാത്രാ നിരക്കിൽ ഉൾപ്പെടുന്നവ: ശീതീകരിച്ച വാഹനങ്ങൾ, ,ശീതീകരിക്കാത്ത മുറിയിൽ ടോയ്‌ലറ്റ് സൗകര്യത്തോടു കൂടിയ താമസ സൗകര്യം. വെജിറ്റേറിയൻ പ്രഭാത ഭക്ഷണം , ഉച്ച ഭക്ഷണം, രാത്രി ഭക്ഷണം, യാത്രാ സഹായി, എയർപോർട്ട്, റെയിൽവേസ്റ്റേഷൻ എന്നിവിടങ്ങളിൽ നിന്ന് കൂട്ടികൊണ്ടു വരൽ തിരിച്ചു കൊണ്ടു പോയി വിടുന്നത്. ഗവൺമെന്റ് നിശ്ചയിച്ച നികുതികൾ.

യാത്രാ നിരക്കിൽ ഉൾപ്പെടാത്തവ: റെയിൽ/ വിമാന ടിക്കറ്റ് നിരക്ക്, കാഴ്ചകൾ കാണുന്നതിനുള്ള പ്രവേശന ടിക്കറ്റ് നിരക്ക്, ബോട്ട് യാത്രക്കുള്ള ചിലവുകൾ. മറ്റ് സ്വന്തമായി വരുന്ന ചിലവുകൾ.യാത്രാനിരക്കിൽ ഉൾപ്പെടുന്നതിൽ കാണിക്കാത്ത എല്ലാ ചിലവുകളും.

ഓപ്ഷൻ നമ്പർ 3: യാത്രാ നിരക്ക് ഒരാൾക്ക്: Rs. 26000/-

യാത്രാ നിരക്കിൽ ഉൾപ്പെടുന്നവ: ശീതീകരിച്ച വാഹനങ്ങൾ, ,ശീതീകരിക്കാത്ത ഡോർമെറ്ററി ഹാൾ താമസ സൗകര്യം. വെജിറ്റേറിയൽ പ്രഭാത ഭക്ഷണം , ഉച്ച ഭക്ഷണം, രാത്രി ഭക്ഷണം, യാത്രാ സഹായി, എയർപോർട്ട്, റെയിൽവേസ്റ്റേഷൻ എന്നിവിടങ്ങളിൽ നിന്ന് കൂട്ടികൊണ്ടു വരൽ തിരിച്ചു കൊണ്ടു പോയി വിടുന്നത്. ഗവൺമെന്റ് നിശ്ചയിച്ച നികുതികൾ.

യാത്രാ നിരക്കിൽ ഉൾപ്പെടാത്തവ: റെയിൽ/ വിമാന ടിക്കറ്റ് നിരക്ക്, കാഴ്ചകൾ കാണുന്നതിനുള്ള പ്രവേശന ടിക്കറ്റ് നിരക്ക്, ബോട്ട് യാത്രക്കുള്ള ചിലവുകൾ,. മറ്റ് സ്വന്തമായി വരുന്ന ചിലവുകൾ.യാത്രാനിരക്കിൽ ഉൾപ്പെടുന്നതിൽ കാണിക്കാത്ത എല്ലാ ചിലവുകളും.

ബുക്കിംഗ്: യാത്രാ നിരക്കിന്റെ 25 % തുക മുൻകൂറായി അടച്ച് യാത്ര മുൻകൂട്ടി ബുക്ക് ചെയ്യാവുന്നതാണ്. ബാക്കി തുക യാത്ര പുറപ്പെടുന്നതിന് 15 ദിവസം മുമ്പ് അടച്ച് രസീതി വാങ്ങേണ്ടതാണ്. റെയിൽവേ ടിക്കറ്റുകൾ യാത്ര പുറപ്പെടുന്നതിന് 120 ദിവസം മുമ്പ് ബുക്ക് ചെയ്താലേ ലഭ്യമാകുകയുള്ളു. 6 മാസം മുമ്പ് ബുക്ക് ചെയ്യുന്ന വിമാന ടിക്കറ്റുകൾ നിരക്ക് കുറവായി ലഭ്യമാകുന്നതായിരിക്കും.

യാത്ര റദ്ദാക്കൽ: യാത്ര തുടങ്ങുന്നതിന് 30 ദിവസം മുമ്പുള്ള റദ്ദാക്കലിന് അഡ്വാൻസ് തുകയുടെ 50 % കഴിച്ച് ബാക്കി തിരിച്ചു ലഭിക്കുന്നതായിരിക്കും. അതിനു ശേഷമുള്ള റദ്ദാക്കലിന് യാതൊരു വിധ റിഫണ്ടും ലഭിക്കുന്നതല്ല.

* യാത്രികർ അവരവരുടെ ഫോട്ടോ സഹിതമുള്ള തിരിച്ചറിയൽ കാർഡുകൾ യാത്രാസമയത്ത് കൈവശം വെക്കേണ്ടതാണ്.

* റോഡ് തടസം, മാർഗ്ഗങ്ങൾ തിരിച്ചുവിടൽ, ട്രെയിൻ- വിമാനം തുടങ്ങിയവയുടെ താമസിച്ചുള്ള വരവ് , സമരങ്ങൾ പ്രകൃതിക്ഷോഭങ്ങൾ തുടങ്ങിയ കാരണങ്ങളാൽ യാത്രക്ക് തടസങ്ങൾ നേരിടുകയാണെങ്കിൽ യാത്രക്കായി അടച്ച തുക തിരിച്ചു ലഭിക്കുകയില്ല.

* ഹിമാലയ യാത്രയിൽ തണുപ്പിന് ഇടുന്നതിനുള്ള രോമ നിർമ്മിതമായ സ്വെറ്റർ, സോക്സ് , രോമ നിർമ്മിത തൊപ്പി കയ്യുറകൾ കാലുറകൾ എന്നിവ കരുതേണ്ടതാണ്.

* കമ്പനി ബാങ്ക് അക്കൗണ്ട് സംബന്ധിച്ച വിവരങ്ങൾ താഴെ ചേർക്കുന്നു.

Our Account Details:

PAYEE NAME: VIVEKANANDA TRAVELS PLTD
BANK NAME : ICICI BANK
A/C NO : 075505000205
BRANCH : GURUVAYOOR , WEST NADA
IFC CODE :ICIC 0000755
SWIFT CODE: ICICINBBXXX

ഹരിദ്വാർ അഥവാ സ്വർഗ്ഗവാതിൽ

ദേവഭൂമിയിലേക്കുള്ള കവാടമാണ് ഹരിദ്വാർ. ദില്ലിയിൽ നിന്നും എൻ.എച്ച്. 58 വഴി 211 കിലോമീറ്റർ അകലെയാണ് 'പണ്ടുയുഗങ്ങളെ നിർമ്മിച്ചുയർത്തുവാൻ ഇന്ത്യ പശിമണ്ണെടുത്ത പാർശ്വങ്ങളിലേക്ക് തുറക്കുന്ന ഹരിദ്വാറെന്ന കവാടത്തിലേക്കുള്ള ദൂരം, ഹിമാലയ സാനുക്കളിലുള്ള യമുനോദ്രി, ഗംഗോത്രി, ശ്രീ കേദാർനാഥ്, ശ്രീ ബദരീനാഥ് യാത്ര പോകും മുമ്പ് തീർത്ഥാടകർ ഹരിദ്വാറിലെ ഹർ-കി- പൗരിയിലെ ഭാഗീരഥിയിലൊന്നു മുങ്ങി നിവരുന്നു. ഹരിദ്വാറിലെ ഗംഗാ സ്നാനത്തിന്റെ സുഖ വിശുദ്ധി അക്ഷര പരിധികൾക്ക് അപ്രാപ്യമാണ്. ആ ദിവ്യാനുഭൂതി വിവരിച്ചു തരുവാൻ മഹാകവി കാളിദാസനുപോലും കഴിയാതിടത്ത് ഞങ്ങളും നിസഹായരാണ്.

ശൈവാലിക പർവ്വതത്തിന്റെ അടിവാരത്തിൽ ഭഗീരഥ പ്രയത്നത്താൽ മണ്ണിലൊഴുകിയ ഗംഗാ നദിക്കരയിലാണ് ഹരിദ്വാർ. മായാപുരി, ഗംഗാദ്വാർ എന്നും ഹരിദ്വാറിന് പേരുകളുണ്ട്, കപിൽസ്ഥാൻ എന്ന് മറ്റൊരു പേരുകൂടിയുണ്ട്, ഈ ശൈവ വൈഷ്ണവ ചൈതന്യം നിറഞ്ഞ ഇടത്തിന് പണ്ട് കപിലമുനി തപസ് ചെയ്ത സ്ഥലമായതുകൊണ്ടാണ് കപിൽസ്ഥാൻ എന്ന് ഹരിദ്വാറിന് നാമം സിദ്ധിച്ചത്.

വിവരാണാതീതമായ ആത്മീയ ദീപ്തിയാണ് ഹരിദ്വാറിന്. പാണ്ഡവരിൽ ഏറ്റവും ശക്തനായ ഭീമസേനൻ കാൽമുട്ട് കൊണ്ടിടിച്ച് ജലം പ്രത്യക്ഷമാക്കിയ ഭീംഗോഡകുണ്ഠം സപ്തർഷി ആശ്രമവും ഗംഗ ഏഴുകൈവരിയായി പിരിഞ്ഞ സപ്തസരോവരുമെല്ലാം നമ്മെ മറ്റൊരു ലോകത്തിലേക്കെത്തിക്കുന്നു. പ്രശസ്തമായ പൂർണ്ണ കുംഭമേളക്ക് സാക്ഷ്യം വഹിക്കുന്ന പുണ്യ പ്രദേശം കൂടിയാണ് ഹരിദ്വാർ.സപ്ത ഋഷി നക്ഷത്രങ്ങൾ ഇവിടെ നിന്നും ആകാശത്തിൽ വ്യക്തമായി കാണാവുന്നതാണ്

ഞാൻ എന്ന ബോധത്തിൽ നിന്നും മുക്തരായ ഒരുപാട് സന്യാസിമാർ ഹരിദ്വാറിലും പരിസരങ്ങളിലും വസിക്കുന്നുണ്ട്. ആത്മീയാന്വേഷികളായ ആ യോഗി വര്യന്മാരുടെ ദർശനം പോലും നമ്മുടെ യാത്രയെ പവിത്രീകരിക്കുന്നു.

ഹരിദ്വാറിൽ നിന്നും ആറുകിലോമീറ്റർ അകലെ നീൽ പർവ്വതത്തിലാണ് ചന്ദ്യദേവീക്ഷേത്രം റോപ്‌വേയിലൂടെയുള്ള അവിസ്മരണീയ യാത്ര നിങ്ങളെ അവിടെ കാത്തിരിക്കുന്നു.

ചന്ദീ ദേവീക്ഷേത്രത്തിനടുത്താണ് അഞ്ജ്ജലീ ദേവീ ക്ഷേത്രം. റയിൽവെ സ്റ്റേഷനിൽ നിന്ന് അര കിലോമീറ്റർ അകലെയുള്ള ത്രിശിരസുള്ള ദുർഗ്ഗാഭഗവതിയെ പ്രതിഷ്ഠിച്ച മാനസാദേവീക്ഷേത്രവും ആറുനിലകളുള്ള ഭാരത് മാതാ ക്ഷേത്രവും ഹരിദ്വാറിൽ ഭക്തി പൂർണ്ണമായ കാഴ്ചകളുടെ പൂക്കാലം സഞ്ചാരിക്ക് സമ്മാനിക്കുന്നു.

ഗാവ്ഘട്ട്, സുഭാഷ് ഘട്ട്, രാം ഘട്ട്, ഗണേഷ് ഘട്ട് മഹാവിഷ്ണു തപം ചെയ്ത വിഷ്ണു ഘട്ട് മുതലായ സ്നാന ഘട്ടുകളും ഹരിദ്വാറിലുണ്ട്. വിവിധ തരത്തിലുള്ള രുദ്രാക്ഷങ്ങൾ ഹരിദ്വാറിൽ ലഭ്യമാണ്. പ്രിയ തീർത്ഥാടകരെ ഹരിദ്വാറിനോട് യാത്ര പറയുമ്പോൾ നിങ്ങളുടെ ആത്മാവും അണിഞ്ഞിരിക്കും ഭക്തി നിർവൃതിയും ഒരു രുദ്രാക്ഷമാല......

ഹൃഷികേശ്

ഒരു വശത്ത് ഗംഗാനദിയും മൂന്നു വശത്ത് മനോഹരമായ മലനിരകളും ചേർത്ത് പ്രകൃതീദേവി നിർമ്മിച്ച പ്രോജ്വല ശില്പം പോലെ ഹൃഷികേശ്. നമ്മുടെ കണ്ണുകൾ ഒന്നു ചിമ്മാൻ പോലും തോന്നാത്ത അഭൗമ സൗന്ദര്യ ലഹരിയാണ് ഹൃഷികേശം.

ഗംഗാതീരത്തുള്ള ഈ സുന്ദരദേശത്തിലെത്താൻ ഹരിദ്വാറിൽ നിന്നും ഇരുപത്തി അഞ്ച് കിലോമീറ്ററും ഡൽഹിയിൽ നിന്ന് 232 കിലോമീറ്ററും സഞ്ചരിച്ചാൽ മതിയാവും .ഋഷീശ്വരന്മാരുടെ സിരകേന്ദ്രമായ ഹൃഷികേശിനെ എല്ലാം ജഗത് പിതാവിലർപ്പിച്ച് മറ്റുള്ളവർക്ക് നന്മവരുവാൻ സ്വന്തം ഐഹിക സുഖങ്ങളുപേക്ഷിച്ച് തപം ചെയ്യുന്ന ഋഷിവര്യന്മാരുടെ സാന്നിദ്ധ്യം കൂടുതൽ പവിത്രമാക്കുന്നു. ഹിമാവാന്റെ കല്പാദത്തിൽ സ്ഥിതിചെയ്യുന്ന ഈ പുണ്യപ്രദേശം കാണാതെ ഒരു തീർത്ഥാടക ജന്മം സഫലമാവുകയെങ്ങനെ?

ശ്രീരാമചന്ദ്രനോടും അനുജൻ ലക്ഷ്മണനോടും ഏറെ ബന്ധപ്പെട്ട പ്രദേശമാണിതെന്ന് സമീപപ്രദേശങ്ങളായ രാംജ്ജൂല,ലക്ഷ്മൺജ്ജൂലഎന്നിവ സാക്ഷ്യപ്പെടുത്തുന്നു. ശ്രീരാമന്നവകാശമായ രാജ്യം സ്വീകരിക്കേണ്ടി വന്നതിൽ മനംനൊന്ത് ഭരതൻ തപം ചെയ്തത് ഹൃഷികേശിലാണ്. ഇവിടത്തെ ഭരതക്ഷേത്രത്തിൽ തൊഴുതുനിൽക്കുമ്പോൾ നിസ്സഹായനായ ഒരനുജന്റെ നൊമ്പരത്തിന്റെ ആഴം നമ്മളറിയുന്നു. ഭരതക്ഷേത്രത്തിനു പുറമെ ലക്ഷ്മണനും ശത്രുഘ്നനും ഇവിടെ ക്ഷേത്രങ്ങളുണ്ട്, ശ്രീരാമ സ്നാനത്താൽ പവിത്രമായ ഋഷികുണ്ഡവവും മറ്റെങ്ങുമല്ല. ഭൈരവ ക്ഷേത്രം, വീരഭദ്ര ക്ഷേത്രം, പതാളേശ്വര ക്ഷേത്രം, സോമേശ്വര ക്ഷേത്രം, കാളീ ക്ഷേത്രം, ചിത്രഗുപ്ത ക്ഷേത്രം, മഹേശാനി ഭുവനേശ്വര ക്ഷേത്രം, മുതലായ പുണ്യാലയങ്ങളും ഹൃഷികേശെന്ന ദേവഭൂമിയിലുണ്ട്. ലക്ഷ്മണൻ ജ്ജൂലയിൽ നിന്നുള്ള ഹൃഷികേശിന്റെ ഒരു കാഴ്ചമതി ജീവിതാവസാനം വരെ നമുക്ക് ഒരു ഹിമകാറ്റിന്റെ കുളിരുപോലെ ഓർത്തുവെക്കാൻ.

ദേവപ്രയാഗ്

ഇരു ഭാഗത്തുനിന്നും ആരവങ്ങളോടെ ഒഴുകി എത്തുന്ന ഭാഗീരഥിയും അളകനന്ദയും ഒന്നായി ചേർന്ന് ഗംഗയായൊഴുകുന്ന മനോഹരവും ദിവ്യമായ അനുഭവത്തിന് സാക്ഷ്യം വഹിക്കണമെങ്കിൽ ദേവപ്രയാഗിലേക്ക് വരിക.

ഗംഗ..........

ശിവന്റെ തിരുജടയിൽ നിന്നും ഭൂമിയിലേക്കൊഴുകുന്ന പുണ്യ നദി....

ഗിരിമണ്ഢല ഗാമിനിയും സാഗരാത്മജ താരികയും ശംഖ-ദുന്ദുഭി-നിസ്വനയും സിന്ധുഗാമിനിയുമായ സാക്ഷാൽ ഗംഗ...

ത്രിവേണീ സംഗമം കഴിഞ്ഞാൽ പിതൃ മോക്ഷകർമ്മത്തിന് ഏറ്റവും ഉചിതം ദേവപ്രയാഗാണ്...

സപ്തസിന്ധുക്കൾ വസിക്കുന്ന ദേവപ്രയാഗ് നമ്മെ നയിക്കുന്നത് അഭൗമമായ ആത്മശാന്തിയിലേക്കാണ്. രഘുനാഥ ക്ഷേത്രമാണ് ദേവപ്രയാഗിലെ പ്രദാന ആരാധനാലയം... 80 അടി ഉയരമുള്ള ഈ ക്ഷേത്രത്തിലെ പ്രതിഷ്ഠ ശ്രീ മഹാവിഷ്ണുവാണ്,

പാൽക്കടൽ വാസിയും, ശംഖ ചക്ര ഗദാ പത്മധാരിയുമായ ലക്ഷ്മീകാന്തനു മുന്നിൽ പ്രണമിച്ചു നിൽക്കേ, നമ്മുടെ കരളകത്തെ ശോകം ഗംഗയിൽ വിലയം ചെയ്യുന്നു.

ഒടുവിൽ...

നമുക്കായി ജീവിച്ചു മരിച്ചവരുടെ ആത്മശാന്തിക്കായി,

പിതൃകർമ്മം....

കൈ കുടന്നയിൽ ജലമെടുത്ത് ദേവ പ്രയാഗിന്റെ പുണ്യഭൂമിയിൽ വച്ച്,

പിതൃക്കളെ ഉള്ളാലെ ധ്യാനിച്ച് സകത പുണ്യ നദികളേയും കൈക്കുമ്പിളിലെ ഇത്തിരി ജലത്തിലേക്ക്

നമുക്കാവാഹിക്കാം..

"ഗംഗേ ചാ യമുനേ ചൈവ

ഗോദാവരീ സരസ്വതീ

നർമ്മദേ സിന്ധു കാവേരി

ജലേത്മിൻ സന്നിധിം കുരു"

രുദ്രപ്രയാഗ്

രണ്ടു സുന്ദരികൾ.......

ഒരാൾ പൊട്ടിച്ചിരിച്ച് ഓടി വരുന്ന കുസൃതിക്കാരി,

മറ്റൊരാൾ പക്വതയോടെ , എന്നാൽ ഒരു കള്ളച്ചിരി നുണക്കുഴി കവിളിലൊളിപ്പിച്ച പാവം നാണം കുണുങ്ങി. അവരിവിടെ തമ്മിൽ ചേരുന്നു,

മന്ദാകിനിയും അളകനന്ദയും,

ദേവ ഭൂമിയിലെ കേവല മർത്യർക്ക് അന്യമായ കാഴ്ചകൾ മണ്ണും മനവും നിറച്ചു കണ്ട പുണ്യ നദികള്ഥ.

കേദാർനാഥിൽ നിന്നും ഉത്ഭവിക്കുന്ന മന്ദാകിനിയും ബദരീനാഥിനടുത്തുള്ള അളകാപുരി തടാകത്തിൽ നിന്നും ഉത്ഭവിക്കുന്ന അളകനന്ദയും സംഗമിക്കുന്ന ഈ പുണ്യഭൂമിക്ക് രുദ്രപ്രയാഗ് എന്നു പേര്..

നദികൾ പാറയിൽ തട്ടിയൊഴുകുമ്പോൾ നാദ താള ലയങ്ങൾ ഇവിടെ നിറയുന്നു. നമഃശിവായ ജപിച്ചെത്തുന്ന കാറ്റിൽ ഡമരിന്റെ നേരിയ താളം കേൾക്കുന്നുണ്ടോ?

ഇത് ശൈവഭൂമിയാണ് ....

നർത്തകനും സംഗീതജ്ഞനും താളജ്ഞനുമായ രുദ്രന്റെ ഭൂമി........

ത്രിലോക സഞ്ചാരിയായ നാരദൻ തന്റെ സംഗീത പൂർണതയ്ക്കുവേണ്ടി ഇവിടെയാണ് തപസ് ചെയ്തത്.

ഒടുവിൽ ശിവൻ രുദ്രാവതാരമെടുത്ത് നാരദന് പ്രത്യക്ഷനാകുകയും വീണ സമ്മാനിക്കുകയും ചെയ്തത് ഇവിടെ വച്ചാണ്.............

ഈ ശാദ്വല ഭൂവിൽ വച്ച്......

രുദ്രപ്രയാഗിൽ ശാന്തി മാത്രമേയുള്ളു.....

ശിവമയമായ ശാന്തി....................

അളകനന്ദാ മന്ദാകിനീ സംഗമത്തിന്റെ തംബുരു നാദം നൽകുന്ന ശാന്തി...

രുദ്ര മന്ത്രം ജപിച്ചെത്തുന്ന കുളിർ തെന്നൽ നൽകുന്ന ശാന്തി.

സർവ്വം ശിവമയം എന്ന് അന്തരാത്മാവ് മന്ത്രിച്ചു പോകുന്ന് ശാന്തി:

ഈ ശാന്തി തീരം തേടി മറ്റൊരാൾ ഇവിടെ വന്നിട്ടുണ്ട്...........

പ്രപഞ്ചത്തിന്റെ ചൈതന്യം മുഴുവൻ മിഴികളിലേക്കാവഹിച്ച ഒരു ഭാരത പുത്രൻ,

അഗ്നി വർണ്ണമാർന്ന നീളൻ കുപ്പായവും ആകാശത്തോളം ഉയർന്ന ശിരസും ,

ഉറച്ച കാൽവെപ്പുകളുമായി

ഒരു കർമ്മയോഗി..............

സ്വാമി വിവേകാനന്ദൻ....

അദ്ദേഹം ഇവിടെ ഒരുപാട് നേരം ധ്യാന നിമഗ്നനായിരുന്നിട്ടുണ്ട് ....

ധ്യാനശേഷം അദ്ദേഹം പറഞ്ഞുവത്രേ

"എനിക്ക് ശിവനെ തൊടാനാവുന്നു"

ഒരു നിമിഷം

നമുക്കും ധ്യാന ലീലരാകാം................

അപ്പോൾ ഹൃദയം മന്ത്രിച്ചു കൊണ്ടിരിക്കും...

ഓം ശിവായ നമ:

ഓം രുദ്രായ നമ:

ഓം ഗംഗാധരായ നമ:

ഗുപ്തകാശി

ഒരു പുരാണകഥയാവാം , നമ്മൾ ഏറെയൊന്നും കേട്ട് പരിചയമില്ലാത്ത ഒരു കഥ.....

കരുക്ഷേത്രയുദ്ധം കഴിഞ്ഞു....

ധർമ്മവും അധർമ്മവും തമ്മിലുള്ള മഹാസാഗരം!

യഥോ ദർമ്മ സ്തതോ ജയ: - എന്നുരുവിടുന്ന ഭാരതഭൂവിൽ ധർമ്മത്തിനു വേണ്ടി പോരാടിയ പാണ്ഡവന്മാർ വിജയിച്ചു. യുദ്ധാനന്തരം കൈലാസ നാഥന്റെ അനുഗ്രഹം തേടണമെന്ന് പാണ്ഡു പുത്രന്മാർക്ക് ആഗ്രഹമുണ്ടായി.

പക്ഷേ-

നേരിയ ധർമ്മച്യുതി പോലും പൊറുക്കാനാവാത്ത ക്ഷിപ്രകോപിയും ക്ഷിപ്രപ്രസാദിയുമായ ശ്രീ പരമേശ്വരൻ തീരുമാനിച്ചത് പാണ്ഡവർക്ക് ദർശനം കൊടുക്കേണ്ട എന്നാണ്.........

ഏതു വിധത്തിലെങ്കിലും ശൈവ ദർശനം നേടണമെന്നാഗ്രഹിച്ച് പാണ്ഡവർ ഹിമാലയത്തിലെത്തി, എന്നാൽ ഭഗവാൻ വേഷ പ്രച്ഛന്നനായി ഒരു ഹിമാലയ പ്രദേശത്ത് പാണ്ഡവരിൽ നിന്നും മറഞ്ഞു നിന്നു. ഭഗവാൻ ശ്രീ പരമേശ്വരൻ ഗുപ്തനായി കഴിഞ്ഞ പ്രദേശത്തിന് ഗുപ്തകാശി എന്ന പേർ സിദ്ധിച്ചു.

മധു മഹേശ്വർ അരുവി രജത പാദസരമിട്ട് പതിച്ച് താഴ്‌വാരങ്ങളിലൂടെ തുള്ളിയോടുന്നു.....

അങ്ങ് മഞ്ഞു മൂടിയ ചൗഖംബ ഗിരിശിഖരങ്ങളുടെ ദവള ദർശനം, വഴിയരികിൽ വിടർന്നു ചിരിക്കുന്ന പൂക്കളുടെ വർണ്ണശോഭ,അതീവ സുന്ദരമാണ് ഗുപ്തകാശി.

ചന്ദ്രശേഖർ മഹാദേവക്ഷേത്രവും അർദ്ദ നാരീശ്വരക്ഷേത്രവും ഗുപ്തകാശിയെ ശിവഭൂമികയാക്കുന്നു............. വിശ്വനാഥ പ്രതിഷ്ഠയുള്ള ചന്ദ്രശേഖർ മഹാക്ഷേത്രത്തിനു തൊട്ടാണ് മണികർണ്ണികാ കുണ്ഡ്... ഗംഗോത്രിയിൽ നിന്നും യമുനോത്രിയിൽ നിന്നുമാണ് മണികർണികാ കുണ്ഡിലേക്ക് ജലമൊഴുകി എത്തുന്നത് എന്നൊരു വിശ്വാസമുണ്ട്...

ഗുപ്തകാശിയിലിപ്പോഴും ശിവ സാന്നിദ്ധ്യമുണ്ട്...

ഒരു പക്ഷേ വേഷപ്രച്ഛന്നനായി ഇവിടെയെവിടെയെങ്കിലും അവിടുന്നുണ്ടാവും.... നാഗേന്ദ്രഹാരിയും ചന്ദ്രശേഖരനും തുംഗജടാധരനുമായ സാക്ഷാൽ ശ്രീ പരമേശ്വരനെന്ന പിനാക പാണി...

സ്വർണ്ണപ്രയാഗ്

സ്വർണ്ണ, ഗംഗ നദിയും മന്ദാകിനി നദിയും സമ്മേളിക്കുന്ന സംഗമ സ്ഥലമാണ് സ്വർണ്ണപ്രയാഗ്.

കേദാർനാഥ്

അശുദ്ധനെ വിശുദ്ധനും ,വിശുദ്ധനെ അതിവിശുദ്ധനുമാക്കുന്ന ധാമമാണ് കേദാർ നാഥ് . കേദാർനാഥ് ജ്യോതിർലിംഗക്ഷേത്രമാണ് ,ഹിമാലയത്തിന്റെ മടിത്തട്ടിൽ വിശുദ്ധിയുടെ ഹിമധവളിമ പോലെ ഒരു മഹാതീർത്ഥാടന ധാമം, മരം കോച്ചുന്ന തണുപ്പിനിടയിലും അത്ഭുതം കൂറുന്ന മിഴികളോടെ മാത്രമെ കേദാർധാമദർശനം നമ്മുക്ക് സാധ്യമാകൂ. ക്ഷേത്രത്തിന്റെ മേൽകൂര തീർത്തിരിക്കുന്നത് ഒരു മഹാശിലാഖണ്ഡത്തിലാണ് . അതി ശക്തമാ. ഭീമസേനനാണത്രേ ക്ഷേത്രനിർമ്മിക്കാനാവശ്യമായ മഹാശിലഖണ്ഡങ്ങൾ എടുത്തുയർത്തിവച്ചത് .

ശ്രീ പരമേശ്വര നാമങ്ങൾ ചൊല്ലാനെന്നപോലെ മന്ദാകിനി നദി ചിതറിയോടുമ്പോൾ നാമറിയാതെ കൈകൾ മുകുളങ്ങളാകും,മഹാജ്ഞാനിയായ ശ്രീ ശങ്കരാചാര്യർ ഭൗതിക ദേഹം വെടിയാൻ തിരഞ്ഞെടുത്തത് കേദാർനാഥാണെന്ന് അറിയുമ്പോഴെ ഈ പുണ്യ സ്ഥലിയുടെ പ്രസക്തി നമ്മുക്കൂഹിക്കാനാവും.

കേദാർനാഥിൽ നിന്നുള്ള ഹിമവത്ദർശനം അനുഭവമാണ്, ഒരു ചിത്രകാരനും വരച്ചിടാനാവാത്തത്ര മനോഹരമാണ് പ്രകൃതി ഇവിടെ യാത്രികനു കാത്തുവെയ്ക്കുന്ന മനോഹര ചിത്രങ്ങൾ, കേദാർനാഥിനു സമീപം ഒരുപാട് തീർത്ഥങ്ങളുണ്ട് രത്കുണ്ഡ് , ഉദക്, ഹാൻസ് കുണ്ട് എന്നിവ ഇവയിൽ ചിലതുമാത്രം , കേദാർനാഥ് വർണ്ണനയും അക്ഷരങ്ങൾക്ക് അപ്രാപ്യമാണ്, സൂര്യ രശ്മികളെ നെഞ്ചിലേറ്റി ഹിം ശൈലങ്ങൾ സ്വർണ്ണവർണ്ണവും രജതവർണ്ണവും മാറി മാറി സ്വീകരിക്കുമ്പോൾ

മന്ദാകിനി ഓംകാരം മുഴക്കുമ്പോൾ നമ്മളും മന്ത്രിക്കും ഓം....നമ: ശിവായ.

കർണ്ണപ്രയാഗ്

കർണ്ണൻ.............

സൂര്യപുത്രനായി പിറവി കൊണ്ടെങ്കിലും ഒരു ജന്മം മുഴുവൻ സൂത പുത്രൻ എന്ന വിളിപ്പേരേറ്റു വാങ്ങിയവൻ. മഹാരഥിയായിട്ടും അർദ്ദ രഥിയായി തരം താഴ്ത്തപ്പെട്ടവൻ, ജന്മം തൊട്ടേ വിധിയുടെ ക്രൂര വിനോദങ്ങൾക്ക് കളിപ്പാട്ടമാകേണ്ടി വന്ന പാവം ജന്മം....

കർണ്ണപ്രയാഗിന്റെ ശീതള ശാന്തിയിലും നമുക്കോർമ്മ വരിക കർണ്ണനെയാണ്...

സൂര്യ താപം പോലെ ജ്വലിക്കുന്ന വഹ്നി സമാന ഹൃദയത്തോടെ സൂത പുത്രാ വരിക്കില്ല നിന്നെ ഞാൻ എന്ന ദ്രൗപതീ വചനം കേട്ട് സ്വയംവര പന്തലിൽ നിന്നും ഭൂമിയോളം കുനിഞ്ഞ ശിരസോടെ നിഷ്കാസനം ചെയ്ത കർണ്ണനെന്ന പ്രഥമ പാണ്ഡനെ!

ഒടുവിൽ സ്വന്തം കൂടപ്പിറപ്പിന്റെ കൈകൊണ്ടുള്ള മരണമാണ് അവസാന വിധി എന്നറിഞ്ഞിട്ടും പുഞ്ചിരിയോടെ കവച കുണ്ഡലങ്ങൾ ദാനം ചെയ്ത ദാനശീലനായ കർണ്ണനെ!

ഇത് കർണ്ണ പ്രയാഗാണ്....

സമുദ്ര നിരപ്പിൽ നിന്നും 795 മീറ്റർ ഉയരത്തിലാണ് കർണ്ണപ്രയാഗ്.

അളകനന്ദ പിണ്ടാറും ഇവിടെ കൂടിച്ചേർന്നൊഴുകുന്നു. ഇവിടെ ഒരു കൊച്ചു കർണ്ണക്ഷേത്രവും ശ്രീ കൃഷ്ണക്ഷേത്രവുമുണ്ട്.....

തമ്മിൽ തമ്മിലറിഞ്ഞ രണ്ടു മഹത്തുക്കൾ ഒടുവിൽ യുദ്ധാനന്തരം കർണ്ണന്റെ പട്ടടയ്ക്ക് തീ കൊളുത്തിയത് നീലക്കാർവർണ്ണന്റെ സ്വന്തം കൈകൾ കൊണ്ടാണ്. ഈ പ്രദേശത്തിന് സ്കന്ദ പ്രയാഗ് എന്നായിരുന്നു ആദിമ നാമം. ഈ തീരത്താണ് സൂര്യ പുത്രന്റെ ദേഹം ദേവ പുത്രനായ യാദവ പുത്രൻ അഗ്നിക്ക് നിവേദിച്ചത്.

അന്നു മുതലാണ് ഈ പ്രദേശം കർണ്ണപ്രയാഗ് എന്നറിയപ്പെടാൻ തുടങ്ങിയത്.

ഇവിടെ നിൽക്കുമ്പോൾ സൂര്യ തേജസോടെ കർണ്ണൻ മനസിലുയർന്നുവരും...

കാരണം ഇത് കർണ്ണന്റെ ഭൂമിയാണ് , കർണ്ണ ശരീരം അഗ്നിയേറ്റു വാങ്ങിയ ഭൂമി.

നന്ദപ്രയാഗ്

നന്ദാകിനിനദിയും അളകനന്ദ നദിയും സമ്മേളിക്കുന്ന സംഗമ സ്ഥലമാണ് നന്ദപ്രയാഗ്

വിഷ്ണുപ്രയാഗ്

വിഷ്ണു ഗംഗാ നദിയും അളകനന്ദനദിയും സമ്മേളിക്കുന്ന സംഗമ സ്ഥലമാണ് വിഷ്ണു പ്രയാഗ്

ബദരീനാഥ്

മഞ്ഞ് മൂടിയ ഈ പുണ്യക്ഷേത്രം കണ്ണുകൾക്ക് മാത്രമല്ല കരളകത്തും കുളിര് പകരുന്നു സമുദ്രനിരപ്പിൽ നിന്നും 10,855 അടി ഉയരെ അളകനന്ദയുടെ വലതുഭാഗത്ത് നര നാരായണ പർവ്വതങ്ങൾക്കിടിയിൽ നാരായണ പർവ്വതത്തിലാണ, ബദരീനാഥ് ക്ഷേത്രം. നരനാരായണന്മാരുടെ തപശക്തികൊണ്ട് പ്രോജ്വലമാണ് ബദരിയിലെ ഓരോ പുൽകൊടികൾ പോലും, ബദരി വക്ഷത്തിന്റെ ഇലകൾ മാത്രം ഭക്ഷിച്ച് സാക്ഷാൽ ശ്രീ മഹാവിഷ്ണുവും ഇവിടെ കഠിനവൃതം അനുഷ്ഠിച്ചിട്ടുണ്ട്. തറനിരപ്പിൽ നിന്ന് 12.25 മീറ്റർ ഉയരത്തിൽ കരിങ്കല്ലുകൊണ്ട് നിർമ്മിച്ച ഈ ദിവ്യാലയത്തിൽ മനോഹരമായ കൊത്തുപണികളുണ്ട്.

വിശാലപുരി, ഋഷിക്ഷേത്രം എന്നീ പേരുകളിലും പുകൾ പെറ്റതാണ് ബദരീനാഥ ക്ഷേത്രം. ഹിമവത് സാനുവിലെ ഈ മഹാക്ഷേത്രത്തിൽ നിൽക്കുമ്പോൾ നമ്മുടെ അന്തരംഗം അഭിമാനം കൊണ്ട് തുടിക്കും, കാരണം സനാതന ഭാരതത്തിന് കേരളം സമ്മാനിച്ച ആദിശങ്കരനാണ് ഇവിടത്തെ പ്രതിഷ്ഠ നടത്തിയതും, പൂജാക്രമങ്ങൾ നിശ്ചയിച്ചതും ,ശങ്കരാചാര്യൻ ബദരീനാഥവിഗ്രഹം മുങ്ങിയെടുത്ത നാരദകുണ്ഡ് ഇപ്പോഴുമിവിടെയുണ്ട്. മറ്റൊരുത്ഭുതം തപ്തകുണ്ഡാണ്, മഞ്ഞു കോച്ചുന്ന തണുപ്പിലും ചൂടുവെള്ളമൊഴുകുന്ന തപ്തകുണ്ഡ് നിങ്ങളിൽ ഭക്തിയോടൊപ്പം ആശ്ചര്യവും ഉണർത്തും.

മലയാളി ബ്രാഹ്മണരാണ് ഇവിടെ ബദരീനാഥ പൂജ ചെയ്യുന്നത്, അവർ റാവൽജിമാർ എന്നറിയപ്പെടുന്നു. ആറുമാസം ഹിമത്തിന്റെ വെൺകമ്പിളി കെട്ടിനുള്ളിലുറങ്ങുന്ന ബദരീ ദർശനം കൂടാതെ തീർത്ഥാടനം പൂർത്തികൈവരില്ലെന്ന് മഹത്തുക്കൾ പറയുന്നു. പിന്നെയും ബദരി നിങ്ങൾക്കായി ഒരുപാടു സുന്ദരമായ കാഴ്ചകൾ ഒരുക്കിവച്ചിരിക്കുന്നു.

ബ്രഹ്മകപാൽ, അളകാപുരി,ഹിമാനി, നര നാരായണ പർവ്വതം, ചക്രതീർത്ഥം, സ്വർഗ്ഗാരോഹണപർവ്വതം, വസു വെള്ളച്ചാട്ടം, പ്രഹ്ലാദ, ധർമ്മ, ഉർവ്വശി, ഭൃഗു, ഇന്ദിര തുടങ്ങിയ ജലധാരകൾ, അളകനന്ദ-സരസ്വതീ നദികൾ, സതോപാങ് തടാകം, വ്യാസ ഗുഹ, ഗണപതി ഗുഹ, ഭീമ ശില എന്നിങ്ങനെ ഒരുപാടുകാഴ്ചകൾ, ഐതീഹ്യങ്ങൾ പൊൻ നിഴൽ തീർത്ത ഈ ദേവഭൂമിയിൽ നിന്നും

മടങ്ങുമ്പോൾ മായ്ചുകളയാനാവാത്ത വിധം ബദരീനാഥിന്റെ ചിത്രമുണ്ടാകും ആലക്തിക ദീപാപ്രഭാലംകൃതമായ ആ മനോഹരചിത്രം.

ജ്യോഷി മഠ് അഥവാ ജ്യോതിർമഠ്

നേർത്ത സൂചിമുന കൊണ്ട് കുത്തിയാഴ്ത്തുന്ന ഹിമക്കുളിര് ,

സ്വർഗ്ഗത്തിന്റെ ഒരു ഭാഗം ഭൂമിയിൽ പതിച്ചതു പോലെ സുന്ദരമായ പ്രദേശം. ഹിമാലയത്തിന്റെ മടിത്തട്ടിലെ ജോഷി മഠിൽ നിൽക്കുമ്പോൾ നമുക്കൊരു മുഖം ഓർമ്മ വരും...

കേവലം നാലു സംവത്സരങ്ങൾക്കുള്ളിൽ ബ്രഹ്മ സൂത്രം, പന്ത്രണ്ട് ഉപനിഷത്തുകൾ, ശ്രീമദ് ഭഗവത് ഗീത, സനത്സുജാതീയം, വിഷ്ണു സഹസ്ര നാമം എന്നിവയ്ക്ക് ഭാഷ്യങ്ങൾ ചമച്ച മഹാധിഷ്ണ ശാലിയായ ലോക ഗുരുവിന്റെ മുഖം,

സാക്ഷാത് ജഗത് ഗുരു ആദി ശങ്കരന്റെ മുഖം.!

ശങ്കരാചാര്യ സ്വാമികൾക്ക് ഏറെ ഇഷ്ടമുള്ള ഒരു പ്രദേശമായിരുന്നു ജ്യോഷിമഠ് ...

ജ്യോഷിമഠിൽ ആചാര്യ സ്വാമികൾ ഒരു ആശ്രമം പണിതിട്ടുണ്ട്.

സമുദ്ര നിരപ്പിൽ നിന്നും 1,890 മീറ്റർ ഉയരത്തിൽ സ്ഥിതി ചെയ്യുന്ന ചമോലി ജില്ലയിലാണ് ജ്യോഷി മഠ് എന്ന വിശിഷ്ട ഭൂമി. ആത്മീയത നിറഞ്ഞ ഇടമെന്നതിനു പുറമേ ഭാരതത്തിന്റെ യുദ്ധ തന്ത്ര പ്രധാനമായ ഇടം കൂടിയാണ് ചൈനീസ് അതിർത്തിയിൽ നിന്ന് ഏറെ ദൂരെയല്ലാതെ സ്ഥിതി ചെയ്യുന്ന ജ്യോഷി മഠ്.

ജ്യോഷിമഠിൽ നിന്നും ഔലി താഴ്‌വരയിലേക്കുള്ള റോപ്പ് വേ യാത്ര തീർച്ചയായും ഒരു നവ്യാനുഭൂതിയാണ്.

മഞ്ഞുകാലത്ത് ബദരീനാഥൻ തന്റെ നിത്യ പൂജ സ്വീകരിക്കുന്നത് ജ്യോഷി മഠിലാണ് .

ജ്യോഷിമഠിൽ അതി പുരാതനമായ ഒരു ദുർഗ്ഗാദേവി ക്ഷേത്രമുണ്ട്. ക്ഷേത്രത്തിലെ വസുദേവ പ്രതിമ ആചാര്യസ്വാമികൾ സ്ഥാപിച്ചതാണന്നു വിശ്വസിക്കപ്പെടുന്നു. ജ്യോഷിമഠിൽ ശങ്കരാചാര്യർ തപസനുഷ്ടിച്ച ഗുഹാമുഖത്ത് നിൽക്കുമ്പോൾ കേരളീയരായതിൽ നമുക്കഭിമാനം തോന്നും .

ശങ്കരാചാര്യ ശിഷ്യനായിരുന്ന തോടകന്റെ ധ്യാന ഗുഹ, ലളിതാംബികാ മന്ദിർ, നരസിംഹക്ഷേത്രം എന്നിവയെല്ലാം ജ്യോഷിമഠിലേക്ക് സഞ്ചാരികളെ ക്ഷണിക്കുന്ന ഘടകങ്ങളാണ്..........

ഉത്തരകാശി

ചില നേരത്ത് ശിവഭഗവാന്റെ രൗദ്രതയും , ചില നേരത്ത് സതീദേവിയുടെ ശാന്തതയും ഒന്നു പോലെ സംഗമിക്കുന്ന ഉത്തരകാശി.

ഐതിഹ്യങ്ങൾ മഞ്ഞിൻ പുതപ്പിനുള്ളിൽ ഉറങ്ങുന്ന ഉത്തരകാശി,

വരണാവതാര ഗിരിയുടെ മടിത്തട്ടിൽ തേച്ചു മിനുക്കിയ വജ്രം പോലെ ശോഭിക്കുന്ന ഉത്തരകാശി, നീല നിറത്തിൽ.....

നിറയെ നുരയും പതയുമായി എന്നാൽ ശാന്തമായൊഴുകുന്ന ഭാഗീരഥിയുടെ തീരത്തെ ദേവഭൂമി,

അതാണ് ഉത്തര കാശി.

ഗംഗാനദി തന്റെ ഉത്ഭവ ദിക്കായ ഉത്തര ദിക്കിലേക്ക്

തിരിച്ചൊഴുകാൻ ശ്രമിക്കുന്നത് ഇവിടെ നിന്നാണ്....

പുണ്യ നദികൾ തന്റെ ഉത്ഭവ ദിക്കിലേക്ക് തിരിച്ചു പോകാൻ ശ്രമിക്കുന്ന ഇടങ്ങൾ മോക്ഷദായകങ്ങളത്രേ. ഉത്തരകാശിയുടെ കിഴക്ക് ഹരി പർവ്വതവും തെക്ക് വാലഖില്യ പർവ്വതവും ശിരസുയർത്തി ഈ ദിവ്യഭൂമിക്ക് കാവൽ നിൽക്കുന്നു. വാലാഖില്യനെന്ന മഹാ ഋഷീശ്വരൻ തപസിരുന്നത് ഈ പർവ്വതത്തിലാണ്.

നചികേതസിന്റെ ആശ്രമം ഉത്തരകാശിയിലായിരുന്നുവെന്ന് പണ്ഡിതർ അഭിപ്രായപ്പെടുന്നു.

മൃത്യുവിന്റെ രഹസ്യങ്ങളറിയാൻ യമലോകം വരെ പോയ ജ്ഞാന തപസ്വിയുടെ സാന്നിധ്യമുണ്ടായിരുന്ന ഈ ദിവ്യ പ്രദേശത്ത് നിൽക്കുമ്പോൾ സിരകളിൽ നിറയുന്നത് പറഞ്ഞറിയിക്കാനാവാത്ത അനുഭൂതിയാണ് അവാച്യമായ ആനന്ദാനുഭൂതി. ഉത്തരകാശിക്ക് സൗമ്യകാശി എന്നും ജ്ഞാന കാശി എന്നും പേരുകളുണ്ട്. ഉത്തരകാശി പുരാതന കാലത്ത് ഒരു ജ്ഞാന കേന്ദ്രമായിരുന്നു. ആത്മീയ ദർശനങ്ങളുടെ സുവർണ സ്രോതസായ ഉദ്ദാലക മഹർഷിയുടെ ആശ്രമം, സംഖ്യ ശാസ്ത്ര രചയിതാവായ കപിലന്റെ ആശ്രമം ഇവയെല്ലാം ഉത്തരകാശി എന്ന സൗമ്യകാശിയുടെ സമീപത്താണ്.

ഉത്തരകാശിയിലെ വിശ്വനാഥക്ഷേത്രത്തിനടുത്തുള്ള അടിയിലൊന്ന് സ്പർശിക്കുമ്പോൾ മേലറ്റം വരെ ഇളകുന്ന കൂറ്റൻ ത്രിശൂലം! എങ്ങനെയാണ് ഈ കമ്പനമെന്ന് ശാസ്ത്രലോകത്തിന് ഇന്നും അജ്ഞാത രഹസ്യം!

വിശ്വനാഥക്ഷേത്രത്തിന് പുറമേ വേറെയും ക്ഷേത്രങ്ങളുണ്ട് ഉത്തരകാശിയിൽ.കോട്ട മഹാരാജാവിനാൽ പണി തീർക്കപ്പെട്ട ദുർഗ്ഗാ ക്ഷേത്രം, അർജ്ജുന കിരാത യുദ്ധഭൂമിയിലെ രുദ്രാ ക്ഷേത്രം, പരശുരാമ ക്ഷേത്രം, കാളീക്ഷേത്രം, ഭൈരവ ക്ഷേത്രം, ഹനുമാൻ ക്ഷേത്രം. ഉത്തരകാശിയിൽ നിന്നും മടങ്ങാൻ തോന്നുന്നില്ലേ?

ഭാഗീരഥിയുടെ ചിലങ്ക കിലുക്കത്തിൽ നിന്നും കാതെടുക്കാൻ തോന്നുന്നില്ലേ?

നമുക്ക്

മടങ്ങേണ്ടതുണ്ട്,

കാരണം,

ഇനിയും കാത്തിരിപ്പുണ്ട്

ഒരുപാട് സ്വർഗ്ഗീയാനുഭൂതി സ്ഥലങ്ങൾ ഈ ദേവഭൂമിയിൽ

ഗംഗോത്രി

ഹിമാലംകൃതമായ പർവ്വത ശിഖരങ്ങളിൽ സൂര്യാംശുവാൽ ചായം തേക്കുന്ന ജഗത് പിതാവെന്ന കലാകാരൻ .കനക സൗന്ദര്യത്തിലാറാടിയ മലനിരകൾ,ഹിമത്തെ ആത്മാവിലാവാഹിച്ചു വീശുന്ന കാറ്റ്, ശിവപ്രീതികരമായ ബില്വ പത്ര ചെടികൾ, അവിടെ മാതാവിന്റെ ശാന്തതയും കാമിനിയുടെ കുസൃതിയും ,ഗുരുപത്നിയുടെ കാർക്കശ്യവുമായി ഗംഗ. വിഷ്ണുപാദത്തിൽ നിന്ന് പിറവി കൊണ്ട് ശിവജടയിലൂടെ ഭൂമിയെ പവിത്രീകരിച്ചൊഴുക്കുന്ന സാക്ഷാൽ ഭഗീരഥിയെന്ന ദേവഗംഗ ,ഇത് ഗംഗോത്രിയിലെ കാഴ്ചകളാണ് , സമുദ്രനിരപ്പിൽ നിന്നും 3140 മീറ്റർ ഉയരത്തിൽ പ്രിയയാത്രികന് ഗംഗാമാതാവ് ഒരുക്കിവച്ച കാഴ്ചകൾ.

ചതുർധാമങ്ങളിലൊന്നായ ഗംഗോത്രിയിൽ പ്രസിദ്ധമായ ഗംഗാമാ ക്ഷേത്രമുണ്ട് , നദിയെ ഈശ്വര സമാനമായി കണ്ട് പൂജിക്കുന്ന ഭാരത സംസ്കാരം ,അതിനോളം ഉദാത്തമായി എന്തുണ്ടീലോകത്ത് ,ഗംഗയുടെ വലതുകരയിലാണ് ഗംഗാദേവ്യൂ ക്ഷേത്രം . ക്ഷേത്ര സമീപത്തായി ഭഗീരഥ രാജാവിന്റെ ഒരു പ്രതിമയുണ്ട് , ദേവകൾക്കു മാത്രം പ്രാപ്യമായ ഗംഗയെ തന്റെ ഭൂമിയിലേക്കൊഴുക്കുവാൻ അനേകായിരം സംവൽസരങ്ങൾ തപം ചെയ്ത യോഗീശ്വരനായ മഹാചക്രവർത്തിയുടെ പ്രതിമക്കുമുന്നിൽ പ്രിയ യാത്രികാ ഒരുനിമിഷം കൈകൂപ്പുക

കാവ്യഹൃദയങ്ങൾക്ക് എന്നും കുളിര് പകർന്നിട്ടുണ്ട് ഗംഗാനദി , മഹാകവി കാളിദാസൻ ഗംഗയുടെ ആരാധകനായിരുന്നു, ഗംഗോത്രിയിൽ ജീവദായകിയായ പുണ്യ ഗംഗയോട് ശങ്കരാചാര്യൻ പ്രാത്ഥിച്ചതുപോലെ

നമുക്കും പ്രാർത്ഥിക്കാം , ഗംഗാദേവി ... നീ ഹരന്റെ ഗളത്തിലൊഴുക്കുന്ന ഹാരമാണ്, സർവ്വ പാപങ്ങളെയും ഹരിക്കുന്ന , സമുദ്രങ്ങളെയും നിറക്കുന്ന ഗംഗേ , സദാ ഓളങ്ങൾ സൃഷ്ടിച്ചൊഴുക്കുന്നവളേ മംഗളേ.... എന്നെ അനുഗ്രഹിച്ചാലും

യമുനോത്രി

ഹിമവത് ശൃംഗങ്ങളിലൂടെ തീർത്ഥയാത്രക്കൊരുങ്ങിയ ഭാഗ്യവാനായ യാത്രികാ നമ്മുക്കിനി ചതുധാമങ്ങളിലൊന്നായ യമുനോത്രിയിലേക്കൊരു യാത്ര പോകാം. ഗംഗോത്രി, കേദാർനാഥ് , ബദരീനാഥ് തുടങ്ങിയവയാണ് മറ്റ് ധാമങ്ങൾ. രാധാ- കൃഷ്ണപ്രണയത്തിനും സാക്ഷിയായ പുണ്യയമുനയെ ആരാധിക്കുന്ന യമുനോത്രിയിലെ യമുനാദേവി ക്ഷേത്രം ,സമുദ്രനിരപ്പിൽ നിന്നും 3185 മീറ്റർ ഉയരത്തിലാണ് സ്ഥിതിചെയ്യുന്നത്.

ദുർഘടമായ പാതകൾ താണ്ടിയെത്തിയതിന്റെ ക്ഷീണമെല്ലാം ഞൊടിയിടയിൽ അപ്രത്യക്ഷമാവും യമുനോത്രിയിൽ നിന്നുള്ള യമുനാ നദീ ദർശനമാത്രയിൽ . പരമശിവസാന്നിദ്ധ്യമുള്ള മലമ്പാതകൾ പിന്നിട്ട് നാമെത്തുക 6315 മീറ്റർ ഉയരമുള്ള ബന്ദപുഞ്ച് പർവ്വത സമീപം സ്ഥിതിചെയ്യുന്ന യമുനാ ദേവീ ക്ഷേത്രക്കിലേക്കാണ്. യമുനാ നദിയുടെ ഇടത് കരയിലാണ് യമുനാദേവി ക്ഷേത്രം , അതെ കണ്ണന്റെ പ്രിയപ്പെട്ട യമുന , കുത്തൊഴുക്കിലും ഉണ്ണികണ്ണനു വഴിമാറി കൊടുത്ത കാരുണ്യ നദി . ഭാരതീയന് ഹിമവത് ശൃംഗങ്ങൾ ദേവൻമാരും ഹിമവത് ജന്യങ്ങളായ നദികൾ ദേവികളുമാണ് .

4421 അടി ഉയരത്തിലുള്ള കാളിന്ദ് പർവ്വതത്തിലെ സപ്തകുണ്ഡിലെ വിശാലമായ ഹിമാനിയിൽ നിന്നാണ് യമുനോത്ഭവം . ഹിമ ശിഖരങ്ങളിൽ തട്ടി ചിരിച്ച് ചിലമ്പിട്ടോടുന്ന യമുനാ നദി യമുനോത്രിയിലെത്തുമ്പോൾ സ്പടിക സമാനമാകുന്നു, ഒപ്പം ഭക്തന്റെ ആരതി സ്വീകരിക്കാനെന്നവണ്ണം ശാന്തയുമാകുന്നും.

പൗരാണിക കാലത്ത് അസിത മുനി തപം ചെയ്താണ് യമുനോത്രി . ഈ പ്രദേശത്തിന്റെ നിതാന്ത ശാന്തതയാകണം ആ മുനിശ്രേഷ്ഠൻ യമുനോത്രി തന്റെ തപോഭൂമിയായി തിരഞ്ഞെടുക്കാൻ കാരണം . മരം കോച്ചുന്ന തണുപ്പിൽ തീർത്ഥാടക സംഘങ്ങൾക്ക് യമുനാ ദേവിയുടെ സമ്മാനം പോലെ ഒരുപാട് ഉഷ്ണ ജലപ്രവാഹങ്ങളുണ്ട്, അതിലൊന്ന് സൂര്യകുണ്ട് . 190 ഡിഗ്രി ഫാരൺ ഹീറ്റ് ഉഷ്ണമുള്ള ഈ വെള്ളത്തിൽ തുണിയിൽ കെട്ടിയിടുന്ന അരി വെന്ത് ചോറാവും അങ്ങനെ സൂര്യകുണ്ടിൽ തയ്യാറാക്കുന്ന ചോറാണ് ക്ഷേത്രത്തിലെ നിവേദ്യം.സൂര്യകുണ്ഡിലെ അത്യുഷ്ണ ജലത്തിൽ തീർത്ഥാടക സംഘത്തിന് സ്നാനം അപ്രാപ്യമായതിനാലാവാം. അല്പമകലെ മാറി യമുനാബായികുണ്ഡ് എന്ന കുളിക്കാനനുയോജ്യമായ ചൂടുവെള്ളം നിറഞ്ഞ കുണ്ഡം പ്രകൃതി ഒരുക്കിയിരിക്കുന്നത് .

യമുനോത്രിയിൽ നിന്ന് മടങ്ങുമ്പോൾ നാമറിയാതെ മന്ത്രിക്കും ഇനിയും വരും ഇവിടേക്ക് പാതയുടെ ദുർഘടങ്ങൾ തരണം തരണം ചെയ്ത് തണുപ്പിന്റെ സൂചിമുനകൾ വരം പോലെ സ്വീകരിച്ച് ഈ കാഴ്ചകൾക്കായി കണ്ണും മനസ്സും തുറന്ന് അതിനായി കൃഷ്ണപ്രിയനായ യമുനാദേവി അനുമതി നൽകേണമേ

Kilo Meeter And Timing Chart

From	Destination	KM	Running Time
Cochin	Delhi	2100	24 hrs
Delhi	Haridwar	215	5 hrs
Haridwar	Local sight seeing	100	
Haridwar	Guptakashi	210	5.30 hrs
Guptakashi	Gourikund	30	50 mnts
Gourikund	guptakashi	30	50 mnts
guptakashi	badrinath	210	4.30 hrs
badrinath	Local sight seeing	50	
badrinath	rudraprayag	160	3.15 mnt
rudraprayag	Utharakashi	175	4.30 mnt
Utharakashi	Sayanachatti	35	1.15 mnt
Sayanachatti	Janakichatti	7	
Janakichatti	Yamunothri	6	
Yamunothri	Janakichatti	6	
Janakichatti	Sayanachatti	7	
Sayanachatti	haridwar	210	7 hrs
Haridwar	Delhi	215	5 hrs
Delhi	Cochin	2100	24 hrs
Total:-		**5866**	